

ASUPRA "TUNELULUI" DE LA GHIOLPUNAR (ȘIPOSELE)

CARAIVAN GLICHERIE

În ziarul "Curentul" din 25 mai 1935 apărea un articol cu un titlu incitant: "Un tunel străvechi descoperit lângă Adam-Klisi". conform acestor relatări, intrarea tunelului este între-o coastă, la marginea satului Ghiolpunar, având o înălțime de 1 m la gură, lărgindu-se apoi la 3-4 m. Tunelul ar fi fost străbătut pe o distanță de circa 2 km, terenul fiind nisipos, parțial stâncos. Se credea că acest tunel ar fi o rămășiță dintr-un sistem de apărare al romanilor, servind ca legătură între cetatea Adam-Klisi și o alta, situată în direcția tunelului...

Pornind de la această știre și dirijați de săteni, am ajuns în marginea sudică a satului Șipotele (fost Ghiolpunar), în zona dealului Izlaz (fig. 1). Pe versantul său sud-vestic, înspre valea Ghiolpunar, întâlnim un adăpost ("Gura Călugărului"), excavat în gresia friabilă existentă aici. Prezența urmelor de săpături, cât și configurația încăperii (2,50 x 3,00 m) înaltă de 2,20 m, prevăzută cu o intrare quasi-dreptunghiulară și o "fer-eastră" de 50/60 cm, indică originea antropogenă a acestei cavități. Adăpostul a fost săpat cu relativă ușurință într-o gresie glauconitică friabilă, de culoare cenușie-verzuie, cu ciment calcaros.

Pătrunzând pe o mică vale, schițată chiar la marginea satului Șipotele, la circa 500 m de cișmeaua veche, am găsit urmele unor exploatare miniere, atât de suprafață (cari-eră), cât și în subteran, prin galerii (fig. 1; fig. 2).

Am indicat 2 guri de intrare. La început, acestea sunt joase (circa 1,20m), pentru ca apoi să se pătrundă în galerii largi de 3-4 m, înalte de până la 4-5 m.

Lungimea galeriilor principale este de circa 60 m, respectiv de circa 80 m. De o parte și de alta au fost săpate mici galerii de 5-7 m lungime, lăsând între ele pilierii de rezistență necesară. Profilul galeriilor este în boltă. În porțiunile mai înalte de până la 5 m, profilul galeriei prezintă două arcade boltite, în scopul asigurării rezistenței terenului.

Galeria vestică (fig. 2) se termină printr-un culoar îngust, înfundat cu material nisipos, argilos, scurs de la suprafața terenului printr-o fisură ce se schițează în tavan. Corespunzător acestei fisuri, la suprafața terenului, pe deal (fig. 1), se dezvoltă o ravină puternic incizată în placa de calcare acoperitoare.

Datorită prelingerii apei, tavanul galeriilor interne prezintă ușoare urme de dizolvare.

Din galeria principală se desprinde un front de lucru, pe adâncimea de circa 20 m, cu înălțimea de 54 m. Se recunosc urmele de târnăcop.

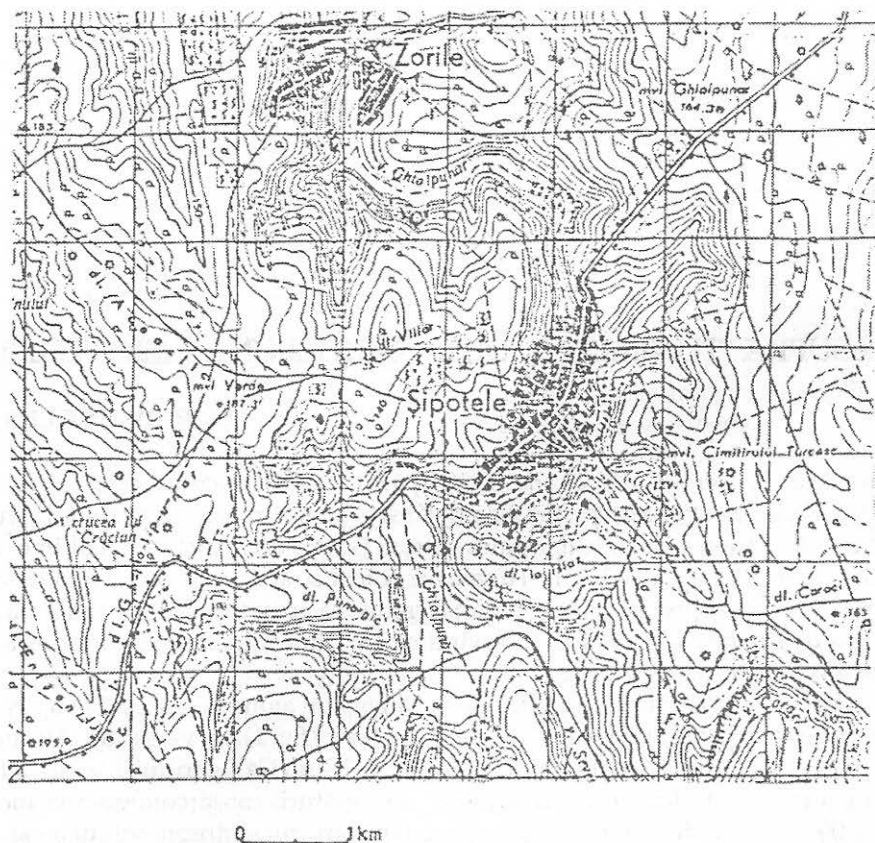


Fig. 1. Localizarea excavațiilor de la Ghiolpunar (Șipotete).

a - "Gaura călugărului"

b1, b2 - galerii de mină

Podeaua galeriilor este relativ netedă, cu urcușuri și coborâșuri, impuse de regimul de exploatare.

Nu se observă urme de locuire (cenușă, fragmente ceramice).

Galeriile sunt săpate în gresia friabilă glauconitică, cu ciment calcaros, de vârstă alabiană. Coperișul acestui zăcământ de nisip este constituit din calcare compacte alb-gălbui, de vârstă (probabil) senoniană, Panta dealului Izlaz, ce coboară înspre sat este o suprafață structurală, afectată de procese exarstice (lapiezuri, mici depresiuni de coroziune).

Investigația biogeofizică efectuată pe dealul Izlaz, pe deasupra galeriilor subterane, arată cu claritate că acestea nu sunt mai lungi decât au fost efectiv explorate de noi, neavând continuitate dincolo de ravina de suprafață. "Tunelul" de la Ghiolpunar reprezintă deci rețea de galerii de exploatare manuală a gresiilor nisipoase glauconitice friabile, cu ciment calcaros.

Ținând seama de slaba reprezentare a proceselor endocarstice (dizolvări, precipitări) și de una conservare a galeriilor, coroborat cu unele relatări ale localnicilor, con-

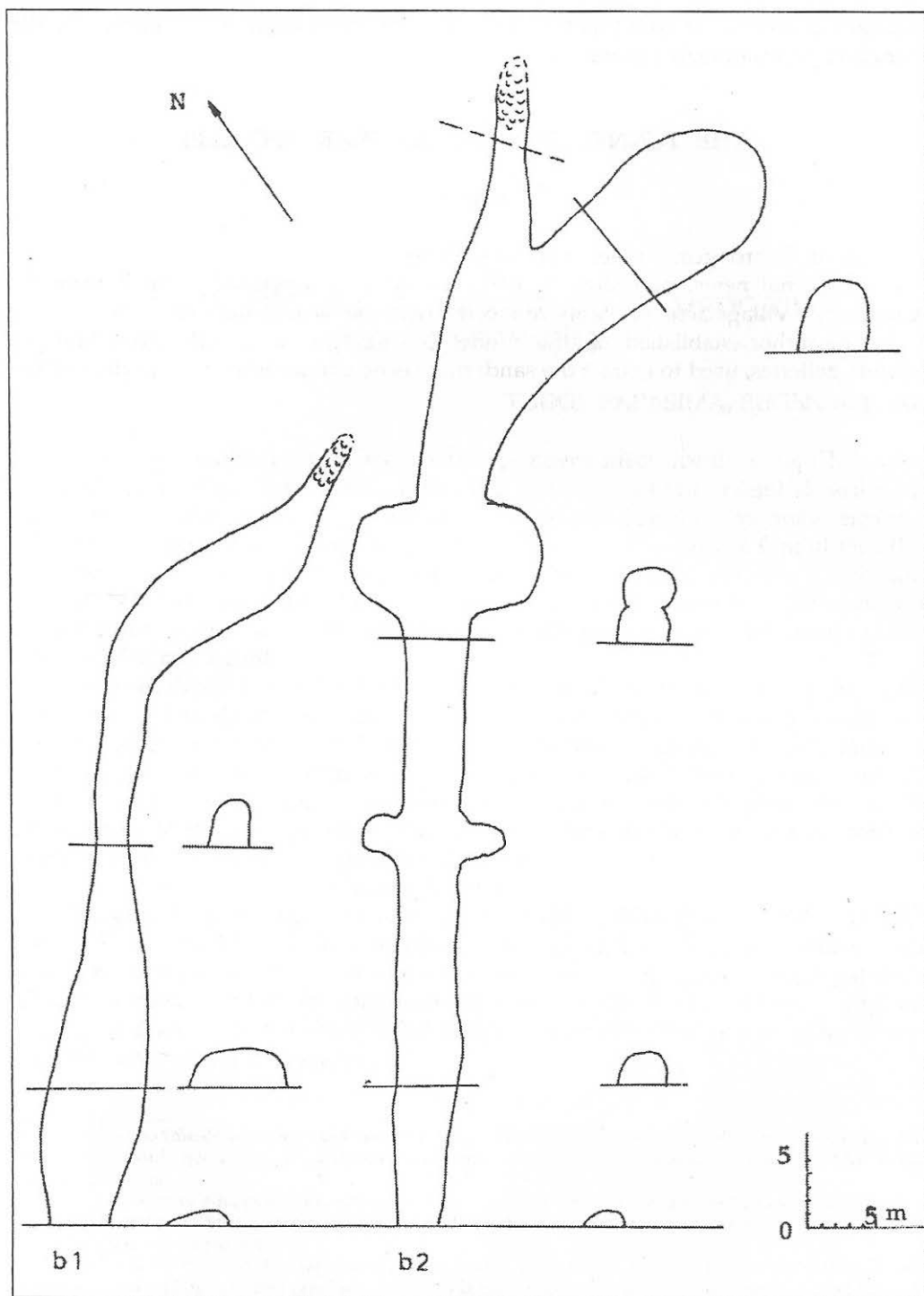


Fig. 2. Schița excavațiilor de la Șipote.

siderăm că excavațiile de la Șipotele datează aproximativ de la începutul sec. XX, din perioada primului război mondial.

THE "TUNNEL" FROM GHIOLPUNAR (ȘIPOTELE)

Abstract

South Dobrougea. Tunnel. Ancient galleries.

A journal news, published in 1935, referred to a supposed "tunnel" from the Ghiolpunar Village area, probably connected with the ancient Adamclisi.

The author established that the "tunnel" is actually a recent underground mining system galleries, used to extract the sand; there is no connection to any ancient activity.